

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Jarva, Vesa

Title: Vielä huomioita Stadin slangin etymologisesta sanakirjasta

Year: 2023

Version: Published version

Copyright: © 2023 kirjoittajat

Rights: CC BY 4.0

Rights url: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Please cite the original version:

Jarva, V. (2023). Vielä huomioita Stadin slangin etymologisesta sanakirjasta. In S. Holopainen, J. Kim, & N. Metsäranta (Eds.), *Elämä ja etymologia : Janne Saarikiven 50-vuotisjuhlakirja* (pp. 133-143). Helsingin yliopisto. <https://doi.org/10.31885/9789515182838>

Vielä huomioita Stadin slangin etymologisesta sanakirjasta¹

Käsittelen tässä kirjoituksessa Ulla-Maija Forsbergin (2021) Stadin slangin etymologisen sanakirjan (jatkossa: Forsbergin sanakirja) aineiston rajausta, etymologisia kerrostumia ja sananmuodostuksen kuvausta. Nämä huomiot eivät mahtuneet Virittäjässä julkaisemaani arvioon (Jarva 2022), mutta sopinevat hyvin tähän juhlakirjaan. Onhan Janne Saarikivi paitsi ansioitunut etymologi myös kunnan stadilainen, joka on pitänyt Stadin slangia omana kielenään (Saarikivi 2014, suullinen tiedonanto).

Sanakirjan esipuheessa Forsberg (2021: 8-9) kertoo joitakin periaatteita hakusanojen valinnasta – esimerkiksi yhdyssanat ja metaforat on jätetty pois –, mutta ei pyri rajaamaan Stadin slangin sanastoa esimerkiksi suomen yleis- tai arkikielen suhteen. Rajauksen epämääräisyys periytyy Heikki ja Marjatta Paunosen laatimasta Stadin slangin suursanakirjasta (Paunonen 2017), joka on ollut Forsbergin pääasiallisena aineistolähteenä. Stadin slangin suursanakirjaan on periaatteessa otettu mukaan jokainen sana, joka on luotettavasti dokumentoitu ja joka on kielenkäyttäjän tai -kerääjän mielestä ollut slangia.

Implisiittisesti Stadin slangin sanastoa on rajattu joko jättämällä suomen yleiskielen sanat kokonaan mainitsematta tai kuvaamalla niiden merkitystä ja käyttöä vain silloin, kun se eroaa yleiskielen normeista. Tämä ratkaisu ei voi perustua kielen käyttöön, koska missä tahansa Stadin slangin näytteessä on runsaasti myös suomen yleiskielessä tunnettuja

¹ Haluan kiittää Jeongdo Kimiä ja nimetöntä arvioijaa arvokkaista kommentteista, jotka pyrin ottamaan huomioon parhaani mukaan.

sanoja, etenkin yleisimpiä funktiosanoja, kuten konjunktioita (*ja, kun, että*), pronomineja (*se, ne, me*) tai sellaisia verbejä kuin *olla, mennä* tai *tulla* (Jarva & Mikkonen 2018: 236). Niitä ei kuitenkaan Stadin slangin sanakirjoissa luetella muuten kuin fraseologiassa yksiköissä tai jos niiden käyttö on muuten eriytynyttä. Esimerkiksi Paunosen sanakirjassa on pronomini *ne* merkityksessä 'he', mutta sen käyttöä demonstratiivipronominina ei mainita.

Rajanveto slangin ja yleis- tai arkikielen välillä ei tietenkään ole ongelmatonta, etenkin kuin Helsingissä tai pääkaupunkiseudulla syntyneet slangisanat ovat herkkiä kulkeutumaan koko Suomeen (ks. Joki-Pesola 1993; Kim 2023). Mutta kun Stadin slangista kuitenkin puhutaan suomen kielestä erillisenä kielimuotona, joskin monimuotoisena ja vaikeasti rajattavana (Paunonen 2017: 35-37), on yllättävää, ettei slangin sanaston rajausta tällaisella poissulkumenetelmällä ole eksplisiittisesti ilmaistu tai pohdittu sen enempää.

Rajauksen epämääräisyys tulee selvästi esiin, kun Forsbergin sanakirjaa verrataan Kielitoimiston sanakirjaan (KS), jonka tarkoituksena on kuvata ”suomen nykyisen yleiskielen keskeiset sanavarat” (Kotimaisten kielten keskus 2022). Pikainenkin selailu osoittaa, että Forsbergin sanakirjassa ja KS:ssa on satoja yhteisiä sanoja. Valtaosa niistä on kuitenkin saanut KS:ssa käyttöalalyhenteen, jonka mukaan ne eroavat ”tyylisävyltään neutraalista yleiskielestä” (Kotimaisten kielten keskus 2022); yleisimmin ne on merkitty slangiksi tai arkikieliseksi.

Slangiksi merkittyjen sanojen esittäminen Stadin slangin sanakirjassa on totta kai perusteltua, miksei arkikielistenkin, etenkin jos niiden tausta voi olla Stadin slangissa, kuten *fillari, ratikka, talkkari* ja *joraa*. Toisaalta monet arkikieliset sanat on tunnettu jo vanhoissa kansanmurteissa (esimerkiksi *luuska, lätsä, kaahaa, kalppia* tai *hissukseen*). Lisäksi Forsbergin sanakirjassa on parisen kymmentä sanaa, jotka KS mainitsee käyttöalaa rajaamatta. Osa niistä on mainittu jo 1950-luvulla ilmestyneessä Nykysuomen sanakirjassa ilman mitään käyttöalamerkintää: *kama, lappaa, lätkä* 'pienehkö levy, liuska', *makki, mälli* 'purutupakka',

reilu, sketsi, stemma ja *ventti* 'korttipeli'. Niitä on vaikea pitää slangisanoina sen enempää historian, levikin kuin käyttöalankaan perustella.

Erityisesti huomiota kiinnittävät Forsbergin sanakirjan kiro sanat ja alatyylisiksi tai halventaviksi merkityt sanat, jotka ovat levikiltään yleissuomalaisia, osittain sukukielissäkin tunnettuja: *perhana, perkele, saatana, saamari, saakeli, kyrpä, muna* 'penis, kivekset' ja *nussia*. Sanan affektisuus tai alatyylisyys ei kuitenkaan välttämättä tarkoita, että se olisi slangia.

Osa edellä mainitun kaltaisista, yleis- tai arkikielisistä sanoista puoltaa paikkaansa Forsbergin sanakirjassa sen takia, että niistä esitetään uutta etymologista tietoa. Joitakin ei mainita SSA:ssa ollenkaan, kuten *mälli* 'purutupakka; isku, tälli, roiskaisu' < ru. *smäll* 'paukku, räjähdys'. Joskus Forsberg esittää uuden etymologisen selityksen, kuten *pylly* < ru *bylla, böllä* tai *väsää* < ven. *vjazát* 'kutoa, neuloa' (SSA pitää kumpaakin deskriptiivisenä). Kaikki uudet etymologiat eivät ole kovin uskottavia tai hyvin perusteltuja, kuten *korsto* ("ehkä kontaminaatio *korkea* + *roisto*") tai *simpsakka* ("muunnelma murre-sanasta *simasukainen*"). Suurimmaksi osaksi etymologiat ovat kuitenkin jo entuudestaan tunnettuja ja löytyvät SSA:sta lähes sellaisenaan.

Lisäksi Kielitoimiston sanakirjassa on kymmeniä sanoja, jotka ovat saaneet käyttöalamerkinän "slg." mutta joita Forsbergin sanakirjassa ei mainita. Kuitenkin ne esiintyvät Paunosella, jonka mukaan niiden ensimmäinnat ovat enimmäkseen 1980- tai 1990-luvulta lähtien. Useimmat ovat etymologisesti sängen läpinäkyviä, englannista lainattuja (*flaijeri, ravet* ~ *reivit, rulettaa, skene* ja *spoilata*) tai suomen yleiskielen sanojen slangijohdoksia (*häläri, lemppari, mahku* ja *tatska*).

Tällaisten läpinäkyvien sanojen listaaminen etymologisessa sanakirjassa tuskin olisi tuonut kovin paljon uutta. Mielenkiintoisempia olisivat kuitenkin esimerkiksi seuraavat sanat: *handlata* (Paunosen sanakirja mainitsee merkityksessä 'tehdä kauppoja' jo 1920-30-luvuilta, mikä on selvä ruotsalaislaina, mutta nykyisessä merkityksessä 'käsitellä, hoitaa, hallita' on myös englannin *handle*-verbin vaikutusta), *piri* 'amfetamiini'

(takaperoisjohdos verbistä *piristää*, ellei sitten lyhennelmä vanhasta lainasanasta *piritys* 'pirtu' < *spiritus*), deskriptiivissävyiset *mömmö*, *säväri*, *sössii* ja *tötsyt*, lekseemihakui- *hepo* 'heroiini' tai erisnimiin pohjautuvat *eetvartti* (*olla* tai *tehdä eetvarttia*) ja *jorma*. (Lekseemihakuisuudesta ks. Seppälä 2013 luku D:5, erisnimien appellatiivisuudesta Sarhema 2021.)

Välillä tuntuu täysin sattumanvaraiselta, mitkä sanat on otettu mukaan Forsbergin sanakirjaan ja mitkä ovat jääneet pois. Alatyylisistä sanoista mukaan ovat päässeet *perkele*, *saatana*, *kulli* ja *kyrpä*, mutta *helvetti*, *pillu* ja *vittu* puuttuvat. *Pollari* ja *vaksi* ovat mukana, *konnari* ja *reksi* eivät. Kouluaineista mainitaan mm. *matikka*, *fyssa*, *mantsa* ja *äikkä*, mutta *ussaa*, *voikkaa*, *kemmaa* ja *kuvista* ei; sotilasslangista löytyvät *kapiainen*, *mopo* ja *intti*, mutta *kassu*, *sundis* ja *sotku* puuttuvat.

Seuraavaksi tarkastelen, millaisiin ryhmiin Forsbergin sanakirjan aineisto jakautuu alkuperäselitysten perusteella. Esitän myös arvioita eri ryhmien määrällisistä suhteista. (Näihin arvioihin olen päätenyt etsimällä sanakirjan pdf-tiedostosta alkuperästä kertovien merkkijonojen lukumäärän, esim. "< ru") Tarkkoja lukuja on luonnollisesti mahdoton sanoa, koska osa alkuperäselityksistä on epävarmoja ja eri alkuperää olevat sanat sekoittuvat toisiinsa. Slangisanojen monilähtöisyys tulee selvästi esille lukuisissa sana-artikkeleissa.

Forsbergin sanakirjassa on 2600 hakusanaa, joista ruotsalaislainoja on noin 1500, englantilaislainoja kolmisen sataa ja venäläislainoja 150–200. Muiden lainanantajakielten osuus on vähäinen. Loput 500–600 sanaa ovat siis suomalaisperäisiä. Lainasanojen 80 %:n osuus on hyvin sopusoinnussa niiden arvioiden kanssa, joissa slangisanastosta on rajattu yleiskielen ja murteiden sanat pois (Jarva & Mikkonen 2018: 239). Edellä mainittu, epämääräinen sanaston raja-
us ei siis näytä lisänneen suomalaisperäisten sanojen osuutta Forsbergin sanakirjassa, toisin kuin olisi voinut olettaa. Tähän lienee vaikuttanut se, että metaforisesti kehittyneet sanat, joiden lähtökohtana on usein suomen yleiskieli, on rajattu sanakirjan ulkopuolelle (esimerkiksi *kaali* tai *lanttu* merkityksessä 'pää').

Suomalaisperäiset sanat ovat joko suomen murteissa, yleiskielessä tai arkisessa puhekielessä käytettyjä sanoja tai muodostettu niiden perusteella. Ne voidaan Forsbergin käyttämien nimitysten perusteella jakaa kolmeen suurin piirtein yhtä suureen osaan: murre sanoihin, johdoksiin ja muunnelmiin. Nimitysten väliset rajat ovat epäselviä ja niitä käytetään jonkin verran myös päällekkäin.

Usein sanakirjassa todetaan suoraan, että kyseessä on murre sana: esimerkiksi *heila*, *kämppä*, *hässiä* ja *jallittaa*. Sana voi myös ”liittyä” murre sanoihin (*lätkä*, *nilkki*, *töppää*) tai kuulua niiden ”yhteyteen” (*hissukseen*, *härdeksi*, *lätsä*). Näistä sanoista suurin osa on mainittu myös Kielitoimiston sanakirjassa arkikielisinä tai ilman käyttöalamerkintää. Sanaa ”johdos” viittaa yleensä slangijohdoksiin, joille on tyypillistä sanavartalon lyhentäminen ja fonologinen modifiointi sekä erityinen suffiksi, slangijohdin (VISK § 214; Paunonen 2017: 25–28). Tavallisimpia slangijohtimia ovat *-is* (*abis*, *ainis*, *amis*, *avis*, *bilis*, *idis*), *-Ari* (*aivarit*, *albari*, *alderit*, *burari*, *etskarit*) ja *-(k)kA* (*arkka*, *aska*, *eka*, *enka*, *erka*). Vastaavia slangijohdoksia on voitu muodostaa myös suoraan lainasanoista, mutta Forsberg ei yleensä nimitä niitä johdoksiksi vaan antaa pelkästään lähtösanan, esim. *bildis* < ru *bild*, *baislari* < ru *bakelse*, *läppäri* < en *laptop*, *bunkka* < en *bunk*.

Sanaa ”muunnelma” käytetään silloin, kun sanan lopussa ei ole tyypillistä slangijohdinta tai slangisanan ja suomenkielisen lähtösanan suhde on epäsäännöllisempi, joskus myös epävarmempi kuin slangijohdoksissa. Muunnelmia ovat esimerkiksi *beba* (< *peppu*), *dona* (< *tonni*), *esso* (< *ekstaasi*), *spönde* (< *pontikka*) ja *imppaa* (< *imeä*). Muunnelmasanaa käytetään usein myös silloin, kun yhden hakusanan alla esitetään monia eri sanoja tai äännevariantteja, esim. *bade* ’raha’ ~ *baaba*, *babu* < *papu*; *kruša* ~ *kruša*, *skruša*, *rusari*; *krutsa* ’solmuke, rusetti; solmio, kravatti’ (< *rusetti*), *keppana* ~ *kepa*, *kepo*, *kepu*, *kepukka*, *kebardi* (< *keskiolut*), *marundeeraa* ~ *maruterraa* ~ *marraa* (< *marista*), *nipottaa* ~ *nipo*, *nippe* (< *niuhottaa*, *niuhota*). Näiden joukossa voi olla selviä slangijohdoksiaakin, kuten esimerkeistä ilmenee.

Sanoja ”lyhennelmä”, ”lyhentymä” ja ”lyhennys” käytetään satunnaisesti, esimerkiksi *batu* (< *patukka*), *bensa* (< *bensiini*), *homo* (< *homoseksuaali*); *bögrää* (< *pökertyä*) ja *torppaa* (< *torpedoida*) sekä numerot $y \sim yy$ (< *yksi*) $ka \sim kaa$ (< *kaksi*). Joskus rinnastus lähtösanaan tehdään lakonisesti vain maininnalla ”sanasta”, etenkin silloin kun lähtökieli voisi olla yhtä hyvin suomea kuin ruotsiakin: *abi*, *aku*, *alja*, *aplari*, *depis* ja *inssi*.

Lainasanoista suurimman ryhmän muodostavat ruotsalaisperäiset sanat. Niiden suuri osuus ei tule yllätyksenä. Etenkin Stadin slangin syntyvaiheissa kontaktit ruotsin kieleen ovat olleet tiiviit ja kaksikielisyys on ollut yleistä. Lainasanoja on saatu ruotsin yleiskielestä, mutta myös arkisesta puhekielestä, slangista ja murteista. Ruotsin murteista Stadin slangiin ovat vaikuttaneet etenkin Uudenmaan ja Pohjanmaan ruotsalaismurteet (Paunonen 2017: 29). Forsbergin sanakirja on kuitenkin ruotsin kielen varianttien suhteen melko ylimalkainen (ks. myös Paunonen 2021, Jarva 2022). Vain parinkymmenen hakusanan kohdalla on maininta, että lähtösana on peräisin suomenruotsin murteista, mutta silloinkaan murrealuetta ei usein ole täsmennetty. Harvat maininnat vaikuttavat satunnaisilta. Esimerkiksi Sipoon murteeseen viitataan vain kerran (s. v. *felkkis*), vaikka siitä on lainattu paljon muitakin slangisanoja, kuten *dokaa* ja *kloddi* (Paunonen 2017: 29). Sama koskee ruotsin slangin tai arkikielen sanoja: Helsingin ruotsin slangiin tai arkikieleen viitataan kolmen hakusanan yhteydessä: *faida*, *tšava* ja *stakassa* ’humalassa’, ja Tukholman slangiin neljässä hakusanassa (*bisse*, *jepari*, *kaale* ja *kaveri*).

Englannista lainattuja sanoja on paljon etenkin uudemmassa sanastossa, mutta jo 1900–1910-luvuilta tunnetaan kymmenkunta englantilaislainaa. Osa on säilynyt tähän päivään, kuten *beibi*, *jenkki* ja *kingi*, mutta samoihin aikoihin on lainattu myös sellaisia sanoja kuin *poiskotti* ja *tailori*. Mitä uudemmissa lainasanoista on kyse, sitä suuremmaksi käy englannin osuus, ja viimeistään 1960-luvulta lähtien englanti on lähtökielenä ruotsia yleisempi. 1990-luvulla lainatut sanat ovat melkein yksinomaan englannista, kuten *bäkkiin* ’takaisin’, *chatti* ’keskustelu (virtuaalinen)’, *killiä* ’tappaa’, *luuseri*, *läppäri*, *must* ’pakko nähdä, kokea tms.’,

niidaa 'tarvita' ja *taffi* 'karski, kova'. Selviä ruotsalaislainoja 1990-luvulta ei tunneta oikeastaan lainkaan; ainoa varma tapaus on *skumppa* 'kuohuviini' (< ru *skum-vin*). Stadin slangin synnyttänyt paikallinen, suomalais-ruotsalainen kaksikielisyys on vaihtunut angloamerikkalaisen kulttuurin ylikansalliseen vaikutukseen.

Monien englantilaisperäisten slangisanojen on oletettu tulleen slangiin ruotsin kautta, kuten *filkka* 'filmi', *flirttailla*, *jengi*, *klosetti*, *matsi* ja *sportti*. Tämä on tietysti 1900-luvun alussa lainattujen sanojen kohdalla todennäköistä; esimerkiksi *sportti* on tunnettu jo 1890-luvulta. Vasta 1990-luvulta lähtien tunnettu *skippaa* 'hypätä yli, jättää väliin' on lainausajankohdan perusteella ennemmin lainaa suoraan englannista kuin ruotsista.

Kuten muillekin slangisanoille, myös englantilaislainoille esitetään usein monia rinnakkaismuotoja. Kirjoitusasu perustuu Paunosen sanakirjaan, jonka lähteet ovat usein kirjallisia, eikä sanojen ääntämisestä ole aina tietoa. Jotkut kirjoitusasut kuvastavat selvästi englannin oikeinkirjoitusta ja ovat suomeksi epä-äännettäviä. Yleensä ne ovat rinnakkaismuotoja, kuten *chanssit* (s.v. *tsanssi(t)*), *c'moon* (s.v. *kamoon*) tai *body* (s.v. *bodi*). Hakusanat mukailevat enimmäkseen ääntämistä, kuten *biitsi* < *beach*, *tsoukki* < *joke* ja *tägi* < *tag*, mutta joissakin on ääntämisen kannalta vaikeasti tulkittavia kirjainmerkkejä tai -yhdistelmiä: *capsit*, *cena*, *cook*, *dzoini*, *dzoodzi(t)*. Toisaalta äänteellinen muuntelu ja sanoilla leikkittely on slangille ominaista. Ei ole mitenkään mahdotonta, etteikö esimerkiksi kirjoitusasu *arse* 'takapuoli' voisi heijastaa myös sanan ääntämistä [*arse*] suomen *perse*-sanana mukaan. Hyvä esimerkki "väärästä" ääntämisestä on *peiffit* 'henkilöllisyyspaperit', joka on ilmeisesti muunnelma sanasta *pahvit*. Suomen *a* olisi siis äännetty [*e*] englannin ääntämistä mukaillen.

Venäjistä lainattuja sanoja on 150–200. Ne muodostavat selvästi oman ryhmänsä, koska valtaosa niistä on lainattu autonomian aikana. Sen jälkeen kontaktit venäjän kieleen katkesivat melkein kokonaan, mutta siitä huolimatta monet venäläissanat tunnetaan yhä hyvin, kuten *bonjaa*, *kani*, *lusia*, *safka* tai *voda*. Myöhempiä venäläislainoja ovat *pätäkkä*

(1980) 'raha' ja *kuljaililla* (1990-) 'kuljeskella', jotka ovat todennäköisesti tulleet slangiin suomen murteiden kautta. Sana *druga* 'ystävä' on peräisin Kellopeliappelsiini-elokuvasta, jossa sana *droog* 'ystävä, jengiläinen' on tekstitetty suomeksi *druga*. Elokuva pohjautuu Anthony Burgessin romaaniin *Clockwork Orange*, jossa käytetään kirjailijan luomaa venäläis-peräistä slangia.

Stadin slangin venäläisperäisistä sanoista on ilmestynyt Heikki Paunosen perinpohjainen monografia *Sloboa Stadissa* (2016), johon suurin osa Forsbergin sanakirjankin venäläislainoista perustuu. Uusia etymologioita on vain jokunen, kuten *starssi* 'esimies, pomo'. *Dolikkaa* 'sanoa' on Forsbergin mukaan *tolkuttaa*-sanan muunnelma, mutta se voisi olla myös suora laina venäjältä (< *tolkovat* "selittää, huomauttaa"). Paunosen mukaan (2016: 215) *bamlaa* 'puhua, jutella' on lainaa suomenruotsin sanasta *bamla*, eikä sille "tarvitse etsiä lainalähdettä venäjältä". Forsberg kuitenkin yhdistää sen venäjän rukousformulaan *Gospodi pomilui* 'Herra armahda' ja siitä lainattuun *pomiloida*-verbiin, vaikka mainitsee myös *bamla*-verbin ja toteaa sen yhteyden edellä mainittuihin sanoihin olevan "epäselvä".

Bamlaa on myös hyvä esimerkki siitä, miten ruotsalais- ja venäläislainat sekoittuvat toisiinsa. Jotkin muutkin venäläisperäiset sanat ovat voineet tulla slangiin ruotsin kautta, kuten *knäyssi* ja *stakassa*. On myös sanoja, joissa sekä ruotsi että venäjä ovat voineet olla välittäjäkieliniä: *balsa* ja *buffa* (ranskasta) sekä *futlaari* (saksasta). Joskus saman sanan rinnakkaismuodot voivat olla lainaa eri kielistä, tai erikieliset lainasanat sekoittuvat toisiinsa. Esimerkiksi *dilikkaa* 'jakaa', rinn. *deelaa*, *de-laa*, *diilaa* voi olla peräisin joko venäjältä tai ruotsista, ja myöhemmin siihen on sekoittunut myös englantilaisperäinen *diilaa* 'tehdä kauppoja, myydä huumeita'.

Muista kielistä suoraan lainattuja sanoja on vähän. Esimerkiksi saksalaisperäisistä sanoista valtaosa on tullut slangiin ruotsin kautta. Suoria lainoja on parisenkymmentä. Niistä suurin osa on lainaa 1900-luvun alusta, kuten *groussi*, *lauffaa*, *stiflat*, *vasseri* ja *santsi*, ja uudempia lainoja on vain jokunen: 1990-luvulta ovat *fatse* ja *shaisse*. Sanoissa

faini 'hieno' ja *flesu* (rinn. *fläsä*, *fleissi*) ruotsalais-, saksalais- ja englantilaisperäiset rinnakkaismuodot sekoittuvat toisiinsa. *Haussi* ~ *hausi* voi olla lainattu joko saksasta tai englannista.

Lisäksi yksittäisiä sanoja on lainattu italiasta (*bambiino*, *tsau*), ranskasta (*blankku* 'valkoviini') ja espanjasta (*manjaana* 'myöhemmin'). Romanista on tullut kolme sanaa: *biknaa* 'välittää, varsinkin huumeita', *dzumbaa* 'ennustaa kädestä, povata' ja *kaale* 'romani'.

Kokonaisuutena Forsbergin sanakirja antaa monipuolisen kuvan etenkin vanhemman (1960-luvulle asti) slangisanaston alkuperästä, etymologisista kerrostumista ja äänteellisestä variaatiosta. Se yhdistää ansiokkaasti hyvinkin laajoja ja vaihtelevia sanapesyeitä yhden, etymologisesti yleensä selvästi tulkittavan hakusanan alle. Sananmuodostuksen kuvauksessa Forsberg on kuitenkin hyvin suurpiirteinen esittäessään lukuisat äänne- ja johdosvariantit vain yhtenä luettelona ja käyttäessään sanoja "johdos", "muunnelma" ja "lyhennelmä" epäjohdonmukaisesti.

Olisi houkuttelevaa soveltaa tämän sanakirjan aineistoon samoja käsitteitä, mitä Jeongdo Kim (2019) on viimeksi käyttänyt onomato-poieettis-deskriptiivisten sanaston tutkimuksessa, kuten perussanamuotti (mts: 47-48) ja kvasijohdin (mts. 36). Esimerkiksi *keppana*, *kepa*, *kepo*, *kepu*, *kepukka* ja *kebardi* ovat Forsbergin mukaan yksinkertaisesti "muunnelmia" sanasta *keskiolut*. Joukosta voitaisiin kuitenkin erottaa perussanamuottiin mukautuneet *kepa*, *kepo* ja *kepu*, kvasijohtimen sisältävät *keppana* ja *kepukka* sekä lekseemihakuinen *kebardi*. Tällainen äänne- ja johtosuhteiden yksityiskohtaisempi kuvaus jää tulevan slangintutkimuksen tehtäväksi.

Lähteet

Forsberg, Ulla-Maija 2021: Stadin slangin etymologinen sanakirja. Helsinki: Gaudeamus.

Jarva, Vesa ja Mikkonen, Jenni 2018: Lexical Mixing in a Conversation between Old Helsinki Slang Speakers. - Marjatta Palander, Helka

- Riionheimo ja Vesa Koivisto (toim.), *On the Border of Language and Dialect* (222-252). Helsinki: SKS.
- Jarva, Vesa 2022: Ravitseva annos etymologian nälkään. – *Virittäjä* 126 (1) s. 159–164.
- Joki-Pesola, Orvokki 1993: Koululaisslangin levinneisyydestä, osa A. Pro gradu -tutkielma. Tampereen yliopisto.
- Kim, Jeongdo 2019: *Hulisemisesta hulinaksi. Onomatopoeettisuuden haalistuminen suomen fonesteemisten substantiivien valossa*. Väitöskirja. Helsingin yliopisto.
- Kim, Jeongdo 2023: Bonjaaks böndet slangii? — slangisanoja Stadista koko Suomeen. Osa 2. *Tsilari* 5/2022 s. 34.
- Kotimaisten kielten keskus 2022: Kielitoimiston sanakirja. Kotimaisten kielten keskuksen sanakirjojen esittelyt ja pääsy verkkosanakirjoihin. Saatavilla https://www.kotus.fi/sanakirjat/kielitoimiston_sanakirja.
- KS = Kielitoimiston sanakirja 2021. Helsinki: Kotimaisten kielten keskus. URN:NBN:fi:kotus-201433. Verkkojulkaisu HTML. Päivitettävä julkaisu. Päivitetty 11.11.2021.
- Nykysuomen sanakirja. Helsinki: WSOY.
- Paunonen, Heikki 2016: *Sloboa* Stadissa. Stadin slangin etymologiaa. Jyväskylä: Docendo.
- Paunonen, Heikki 2017: *Tsennaaks* stadii, bonjaaks slangii. Stadin slangin suursanakirja. Laatineet Heikki ja Marjatta Paunonen. 6. painos. Jyväskylä: Docendo.
- Paunonen, Heikki 2021: Ulla-Maija Forsberg: Stadin slangin etymologinen sanakirja. – *Tsilari* 26 (3) s. 26-27.
- Saarikivi, Janne 2014: Suullinen tiedonanto. Tokaisu FINKA-tutkimusprojektin konferenssissa *On the Border of Language and Dialect* 5.4.2014, Joensuu.
- Sarhema, Maria 2021: Tavan tauno unoilee urpokaupungissa. Nimien Uno, Tauno ja Urpo appellatiivistuminen ja appellatiivien käyttö Suomi 24-keskustelupalastalla. – *Sananjalka* 63 s. 103-129.

- Seppälä, Janne 2013: Kulkine.net: tutkimus epävirallisista kulkineennimistä. Sähköinen väitöskirja, Jyväskylän yliopisto. Saatavilla <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/43944/kulkine.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- SSA = Suomen sanojen alkuperä 1–3. Osat ilmestyneet vuosina 1992, 1995 ja 2000 (päätoim. Erkki Itkonen & Ulla-Maija Kulonen). Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- VISK = Auli Hakulinen, Maria Vilkuna, Riitta Korhonen, Vesa Koivisto, Tarja Riitta Heinonen ja Irja Alho 2004: Iso suomen kielioppi. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Verkkoersio. Saatavilla <http://scripta.kotus.fi/visk> URN:ISBN:978-952-5446-35-7